

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 26 augusti 2014

676/2014

Lag

om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

Utfärdad i Helsingfors den 22 augusti 2014

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) rubriken för 4 kap., 14—20 §, 5 kap., 31 §, 36 § 3 och 4 mom., 59 § 2 mom. 1 och 2 punkten samt 67 §, av dem rubriken för 4 kap. sådan den lyder i lag 982/2012,
ändras 4 § 1 mom. 7—10 punkten, 5 § 1 och 2 mom., 3 kap., 12, 13 och 21 §, 6 kap., 29 § 1, 2 och 5 mom., 38 §, rubriken för 54 § samt 54 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten, 55 § 1 mom., 56 § 1 mom., 58 § 1, 2 och 4 mom., 59 § 3 mom. 1 punkten, 61 § 3 mom., 62 § 4 mom. samt 63 § 5 mom.,
av dem 12 § sådan den lyder i lag 982/2012, 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 982/2012, 29 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1510/2011 och 55 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1188/2013, samt
fogas till 4 § 1 mom. en ny 11 punkt och till lagen en ny 33 a §, som följer:

4 §

Definitioner

I denna lag avses nedan med

7) *självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser* förhållandet mellan antalet personer som arbetar i kommunen och antalet selsatta som är bosatta i kommunen,

8) *person med ett främmande språk som modersmål* den som anmält till det i 3 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) avsedda befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är något annat än finska, svenska eller samiska,

9) *samiskspråkig* den som anmält till det i 3 § i lagen om befolkningsdatasystemet och

Befolkningsregistercentralens certifikattjänster avsedda befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är samiska,

10) *läropliktig* läropliktiga enligt 25 § i lagen om grundläggande utbildning, samt

11) *utbildningsbakgrund* andelen 30—54-åringar utan examen efter grundskolestadiet av motsvarande åldersklass.

5 §

Statsandel för kommunal basservice

Som grunder för beräkning av statsandelen för kommunal basservice (*statsandelsgrunder*) används

1) de kalkylerade kostnaderna för statsandelsåligganden enligt 1 § 1 mom.,

2) grunderna för bestämmande av tilläggsdelar för fjärrorter, på basis av självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser samt för kommuner inom samernas hembygdsområde.

Kommunen beviljas i statsandel för kostnaderna för ordnande av de statsandelsåligganden som avses i 1 § ett belopp som fås när de kalkylerade kostnader som bestäms enligt 6—13 § adderas och kommunens självfinansieringsandel enligt 55 § dras av från summan. Till det belopp som fås på detta sätt läggs de i 26—28 § avsedda tilläggsdelarna för fjärrorter, på basis av självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser och för kommuner inom samernas hembygdsområde.

3 kap.

Kalkylerade kostnader för statsandelen för kommunal basservice

6 §

Kalkylerade kostnader för statsandelen för kommunal basservice

De kalkylerade kostnaderna för statsandelen för kommunal basservice fås genom addition av de produkter som fås när grundpriserna, angivna enligt åldersklass, multipliceras med antalet invånare i kommunen i respektive åldersklass. Till den på så sätt erhållna summan läggs kommunens kalkylerade kostnader som fastställts på grundval av sjukfrekvens, arbetslöshet, inslaget av personer med främmande språk som modersmål, tvåspråkighet, karaktär av skärgård, befolkningstäthet och utbildningsbakgrund.

Grundpriserna för de kalkylerade kostnaderna för statsandelen för kommunal basservice bestäms separat för följande åldersklasser:

- 1) 0—5-åringar,
- 2) 6-åringar,
- 3) 7—12-åringar,
- 4) 13—15-åringar,
- 5) 16—18-åringar,
- 6) 19—64-åringar,
- 7) 65—74-åringar,
- 8) 75—84-åringar,
- 9) 85-åringar och äldre.

7 §

Sjukfrekvenskoefficient

Sjukfrekvenskoefficienten beräknas på grundval av delfaktorerna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Delfaktorernas viktning är

Hälso- och sjukvård	59,67
Äldreomsorg	27,44
Socialvård	12,89

Hälso- och sjukvården omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktcoefficients:

Diabetes	0,56
Epilepsi	0,98
Psykoser	6,63
Reumatism	0,84
Bronkialastma	0,47
Blodtryckssjukdomar	0,38
Koronarkärlssjukdom	0,72
Crohns sjukdom	0,79
Demens	0,71
Cancerformer	2,89
Neurologiska sjukdomar	1,10
Hjärtarytmier	1,12
Arbetsförmögen, under 55 år	3,59

Äldreomsorgen omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktcoefficients:

Diabetes	0,25
Epilepsi	1,24
Psykoser	2,50
Demens	4,49
Neurologiska sjukdomar	1,62
Hjärtarytmier	0,46

Viktcoefficientsen för kostnadsfaktorn inom socialvården är

Arbetsförmögen, under 55 år	12,03
-----------------------------	-------

Bestämmelser om viktningen av sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer och om kostnadsfaktorernas viktcoefficients utfärdas med fem års mellanrum.

De kalkylerade kostnader som fastställs på grundval av sjukfrekvensen fås genom att det per invånare bestämda grundpriset för sjukfrekvenskoefficienten multipliceras med kommunens invånarantal och sjukfrekvenskoefficient.

När sjukfrekvenskoefficienten bestäms används Institutet för hälsa och välfärd, Folkpensionsanstaltens och Statistikcentralens uppgifter om sjukfrekvensen samt Pensions-skyddscentralens uppgifter om antalet sjukpensionärer under året före det år som föregått finansåret.

8 §

Arbetslöshetskoefficient

Kommunens arbetslöshetskoefficient beräknas så att andelen arbetslösa av arbetskraften i kommunen divideras med motsvarande andel för hela landet. När koefficienten beräknas används den i arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik ingående uppgiften om andelen arbetslösa av arbetskraften under året före det år som föregått finansåret.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av arbetslösheten beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för arbetslösheten multipliceras med kommunens invånarantal och arbetslöshetskoefficient.

9 §

Främmandespråkskoefficient

Kommunens främmandespråkskoefficient fås genom att räkna andelen invånare med främmande språk som modersmål av kommunens invånarantal och genom att därifrån dra av motsvarande andel för den kommun där andelen invånare med främmande språk som modersmål är som lägst i hela landet. När koefficienten beräknas används befolkningsdatasystemets uppgifter om antalet personer med främmande språk som modersmål under året före det år som föregått finansåret.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av inslaget av personer med främmande språk som modersmål beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för inslaget av personer med främmande språk som modersmål multipliceras med kommunens invånarantal och främmandespråkskoefficient.

10 §

Tvåspråkighet

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av tvåspråkigheten i tvåspråkiga kommuner beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för tvåspråkigheten multipliceras med kommunens invånarantal och produkten multipliceras med 0,07. Till denna kostnad adderas ett belopp som fås genom att grundpriset för tvåspråkighet multipliceras med antalet svenskspråkiga i kommunen och produkten multipliceras med 0,93. Bestämmelser om kommuners tvåspråkighet finns i 5 § i språklagen.

11 §

Karaktär av skärgård

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av karaktären av skärgård i skärgårdskommuner beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för karaktären av skärgård multipliceras med kommunens invånarantal.

För skärgårdskommuner där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet beräknas kommunens kalkylerade kostnader på grundval av karaktären av skärgård genom att det per invånare bestämda grundpriset för karaktären av skärgård multipliceras med kommunens invånarantal och den produkt som fås multipliceras med 3.

12 §

Befolkningstäthetskoefficient

Kommunens befolkningstäthetskoefficient beräknas genom att den genomsnittliga befolkningstätheten i hela landet divideras med kommunens befolkningstäthet. När koeffi-

cienten beräknas används befolkningsdata-systemets uppgifter om invånarantal från det årsskifte som föregår finansåret och Statistikcentralens uppgifter om landarealen för varje kommun.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av befolkningstätheten beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för befolkningstätheten multipliceras med kommunens invånarantal och befolkningstäthetskoefficient. Koefficienten kan vara högst 20.

13 §

Utbildningsbakgrundskoefficient

Kommunens utbildningsbakgrundskoefficient fås genom att räkna andelen 30—54-åriga invånare utan examen efter grundskolestadiet av motsvarande åldersgrupp i kommunen och genom att därifrån dra av motsvarande andel för den kommun där andelen 30—54-åriga invånare utan examen efter grundskolestadiet av motsvarande åldersgrupp är som lägst i hela landet. När koefficienten beräknas används uppgifterna i Statistikcentralens utbildningsstatistik över antalet personer utan examen under året före det år som föregått finansåret.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av utbildningsbakgrundskoefficienten beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för utbildningsbakgrundskoefficienten multipliceras med kommunens invånarantal och utbildningsbakgrundskoefficient.

21 §

Beräkning av koefficienterna och bestämningsfaktorerna i vissa fall

Om det vid beräkningen av de koefficienter och bestämningsfaktorer som anges i 6—13 § inte finns uppgifter tillgängliga för den tidpunkt som avses i de nämnda paragraferna, används vid beräkningen av koefficienterna de uppgifter som senast erhållits före den tidpunkt som avses i paragrafen i fråga.

6 kap.

Tilläggsdelar för fjärrorter, på basis av självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser och för kommuner inom samernas hembygdsområde

26 §

Tilläggsdel för fjärrort

Kommunen beviljas i tilläggsdel för fjärrort ett belopp som beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för fjärrort multipliceras med kommunens invånarantal och fjärr-ortstal. Om kommunens fjärrortstal är minst 1,5 utan avrundning, blir kommunens tilläggsdel tre gånger så stor.

Om kommunens fjärrortstal är mindre än 1,5 utan avrundning men minst 1,0 utan avrundning, blir kommunens tilläggsdel 1,5 gånger så stor.

Närmare bestämmelser om grunderna för fastställandet av fjärrortstalet utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Tilläggsdel på basis av självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser

Kommunens tilläggsdel på basis av självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser multipliceras med kommunens invånarantal och koefficient för självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser.

Koefficienten för självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser fås genom att man från det tal som anger kommunens självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser drar av motsvarande tal för den kommun där självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser är som lägst.

Som det kommunspecifika tal för självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser används uppgifterna i Statistikcentralens sysselsättningsstatistik för det år som föregick finansåret med tre år.

28 §

*Tilläggsdel för kommun inom samernas
hembygdsområde*

Kommuner inom samernas hembygdsområde beviljas i tilläggsdel för samiskspråkighet ett belopp som beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för kommuner inom samernas hembygdsområde multipliceras med kommunens invånarantal och andelen samiskspråkiga i kommunen.

29 §

*Utjämning av statsandelen på basis
av skatteinkomsterna*

Kommunen beviljas en på skatteinkomsterna baserad ökning av statsandelen (*utjämningsstillägg*), om kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare är mindre än det belopp som fås genom att alla kommuners sammanräknade kalkylerade skatteinkomster divideras med kommunernas sammanräknade invånarantal (*utjämningsgräns*). Kommunen får i utjämningsstillägg 80 procent av skillnaden mellan utjämningsgränsen och kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare.

Om kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare överskrider utjämningsgränsen, görs ett utjämningsavdrag från kommunens statsandel. Utjämningsavdraget är 30 procent av det belopp per invånare som överskrider utjämningsgränsen adderat med den överskjutande delens naturliga logaritm. Den naturliga logaritmen omvandlas till procentenheter.

Vid beräkningen av kommunens kalkylerade skatteinkomst beaktas kommunalskatten och kommunens andel av samfundsskatten (*samfundsskatt*). Vid beräkningen av den kalkylerade skatteinkomsten beaktas dessutom 50 procent av den kalkylerade fastighetsskatt för kärnkraftverk som avses i 14 § 1 mom. i fastighetsskattelagen (654/1992). Närmare bestämmelser om de skatteinkomster som ska beaktas vid utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 a §

Övergångsutjämning 2015—2019

Statsbidragsmyndigheten fastställer en övergångsutjämning för de kommuner där förändringen i statsandelarna enligt 2 mom. för vart och ett av åren överstiger det belopp per invånare som anges i 3 mom.

Förändringen i statsandelarna beräknas genom att kommunens statsandel för 2014 dras av från de statsandelar som kommunen hade beviljats om bestämningsgrunderna enligt denna lag hade varit i kraft 2014. I jämförelsekalkylen beaktas dock inte den höjning av statsandelen enligt prövning som avses i 30 § och inte heller den hemkommunsersättning som avses i 37—39 §.

Den enligt 2 mom. beräknade förändringen i statsandelen till kommunerna per invånare begränsas genom en övergångsutjämning som läggs till eller dras av från statsandelen till högst 50 euro 2015, 100 euro 2016, 180 euro 2017, 260 euro 2018 och 380 euro 2019.

38 §

Bestämmande av hemkommunsersättning

Hemkommunsersättningen bestäms separat för 6-, 7—12- och 13—15-åringar enligt kommunernas och andra utbildningsanordnares faktiska kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

De faktiska kostnaderna bestäms enligt 59 § dock minskade med kostnaderna för stöd till sådan sjukhusundervisning som avses i 4 a § i lagen om grundläggande utbildning och kostnaderna för undervisningen för elever som omfattas av förlängd läroplikt till den del kostnaderna överskrider den faktiska nivån på hemkommunsersättningen.

Hemkommunsersättningens grunddel beräknas genom att kommunernas och andra utbildningsanordnares i 1 mom. avsedda sammanräknade faktiska kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning divideras med det viktade antalet 6—15-åringar i kommunerna. Det viktade antalet 6—15-åringar i kommunerna fås genom att antalet 6-åringar i kommunerna multipliceras med 0,61, antalet 7—12-åringar i kommunerna multipliceras med 1 och antalet

13—15-åringar i kommunerna multipliceras med 1,60, varefter dessa produkter adderas. Den på elevens ålder baserade hemkommunsersättningen fås genom att hemkommunsersättningens grunddel multipliceras med följande koefficienter:

Ålder	Koefficient
6-åring	0,61
7—12-åring	1,00
13—15-åring	1,60

I fråga om andra läropliktiga elever bestäms hemkommunsersättningen enligt hemkommunsersättningsgrunden för 13—15-åringar.

Andra utbildningsanordnare än kommuner får 94 procent av de hemkommunsersättningar som anges i 1—4 mom.

Finansministeriet beslutar före utgången av året före finansåret om beloppet av hemkommunsersättningens grunddel.

Trots det som i denna paragraf föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning kan kommunerna komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

54 §

Utfärdande av bestämmelser om kalkylerade kostnader och grundpriser för tilläggsdelar

Grundpriserna enligt 6—13 samt 26—28 § fastställs årligen för det följande finansåret genom förordning av statsrådet.

När grundpriserna stadgas beaktas

4) de justeringar som i enlighet med 58 § görs årligen för justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

55 §

Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel

Kommunens kalkylerade kostnader enligt 6—13 § fördelas på så sätt att kommunernas statsandel är 29,57 procent (*statsandelsprocent*) och kommunernas självfinansieringsandel 70,43 procent.

56 §

Kommunens självfinansieringsandel

Kommunens självfinansieringsandel är lika stor per invånare i alla kommuner. Kommunens självfinansieringsandel per invånare fås genom att alla kommuners kalkylerade kostnader enligt 6—13 § adderas och man från summan drar av en andel som beräknats i enlighet med den statsandelsprocent som anges i 55 § och dividerar det erhållna beloppet med antalet invånare i landet.

58 §

Justering av kostnadsfördelningen

Vid justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justeras de kalkylerade kostnader, de grundpriser och den finansiering som avses i 2 mom. i enlighet med de faktiska kostnaderna och den i 55 § angivna statsandelsprocenten med iakttagande av det som bestäms nedan i denna paragraf samt i 59 och 60 §.

Vid justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justeras på riksnivå som en helhet de grundpriser som ligger till grund för de kalkylerade kostnaderna enligt 6—13 §. Dessutom justeras följande finansiering om vilken det föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

- 1) finansiering enligt 11 § för påbygg-nadsundervisning,
- 2) finansiering enligt 13 § 1 och 2 mom. av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga,
- 3) finansiering enligt 14 § för elever som omfattas av förlängd läroplikt, och
- 4) tillägg för internatskola och skolhems-förhöjning enligt 15 §.

De grundpriser och den finansiering som avses i 1 mom. fastställs och bestämmelser om den i 3 mom. avsedda statsandelsprocenten utfärdas för varje finansår. Justeringen av kostnadsfördelningen görs årligen.

59 §

Driftskostnader som ska beaktas när kostnadsfördelningen justeras

När kostnadsfördelningen justeras betraktas inte följande kostnader som driftskostnader för de uppgifter som avses i 1 mom.:

1) kostnader för sådana anläggningsprojekt där det för anläggningsprojekt fastställda minimibeloppet i 20 § i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården och i 36 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet överstrids,

61 §

Bestämmande av statsandelen vid kommunsammanslagningar

De kalkylerade kostnader som avses i 6 §, de koefficienter som avses i 7—13 § och de tilläggsdelar som avses i 26—28 § fås genom sammanslagning av grunderna för de kalkylerade kostnaderna, koefficienterna och tilläggsdelarna för respektive kommun.

62 §

Bestämmande av statsandelen när en del av en kommun överförs till en annan kommun

Det som bestäms i denna paragraf tillämpas det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft på alla statsandelar samt det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft och året därpå på den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen.

63 §

Bestämmande av statsandelen när en kommuns område delas

Det som bestäms i denna paragraf tillämpas det år ändringen i kommunindelningen

träder i kraft på alla statsandelar samt det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft och året därpå på den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

Åtgärder som behövs för beviljande av statsandel och för utbetalning av statsandel och hemkommunsersättningar för finansåret 2015 får vidtas före ikraftträdandet.

De i 6 § 2 mom. avsedda grundpriserna, de i 7—13 § avsedda grundpriserna för bestämningssgrunder samt de i 26—28 § avsedda grundpriserna för tilläggsdelar för 2015 fastställs genom förordning av statsrådet med iakttagande av 4 och 5 mom.

Som grundpriser för de i 6 § 2 mom. avsedda åldersklasserna, för de i 7—13 § avsedda sjukfrekvenskoefficienten, arbetslöshetskoefficienten, främmandespråskoefficienten, tvåspråkigheten, karaktären av skärgård, befolkningstäthetskoefficienten och utbildningsbakgrundskoefficienten samt för de i 26—28 § avsedda tilläggsdelarna för fjärrorter, på basis av självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser och för kommuner inom samernas hembygdsområde fastställs de grundpriser för åldersklasserna som beräknats enligt grunderna för 2014 samt grundpriserna för bestämningssgrunderna och tilläggsdelarna, justerade till kostnadsnivån för 2015. De grundpriser som avses i detta moment är följande 2014:

Grundpriser enligt åldersklass	euro/inv.
0—5-åringar	8 483,08
6-åringar	8 789,01
7—12-åringar	7 198,70
13—15-åringar	12 349,40
16—18-åringar	3 904,34
19—64-åringar	1 029,36
65—74-åringar	2 103,65
75—84-åringar	5 622,65
85-åringar och äldre	18 841,70
Övriga grundpriser	euro/inv.
Sjukfrekvenskoefficient	1 188,58
Arbetslöshetskoefficient	86,92
Främmandespråskoefficient	1 882,50

Tvåspråkighet	268,00
Karaktär av skärgård	368,87
Befolkningstäthetskoefficient	37,87
Utbildningsbakgrundskoefficient	407,38
Tilläggsdel för fjärrort	205,88
Tilläggsdel på basis av självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser	62,49
Tilläggsdel för kommun inom samernas hembygdsområde	2 615,00

När de i 4 mom. angivna grundpriserna bestäms beaktas förändringar i statsandelsåliggandenas art och omfattning med iakttagande av 54 §.

Trots det som i 58 § föreskrivs om justering av kostnadsfördelningen företas den första justeringen av kostnadsfördelningen enligt denna lag för finansåret 2016 utifrån uppgifterna om 2013 års kostnader.

Trots det som i 38 § föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning används som kostnadsunderlag för hemkommunsersättningarna 2015 de kalkylerade kostnaderna

för förskoleundervisning och grundläggande utbildning 2014 förhöjda med prisindexet för kommunal basservice 2015.

Övergångsarrangemanget som gäller de hemkommunsersättningar som betalas till andra utbildningsanordnare än kommuner genomförs som en intern överföring inom statsandelen för basservice så att statsandelen för kommunal basservice i alla kommuner minskas med ett jämnstort belopp som motsvarar övergångsarrangemanget 2015—2019. Övergångsarrangemanget gäller de utbildningsanordnare i fråga om vilka minskningen i hemkommunsersättningen är större än 3 procent av beloppet av hemkommunsersättningen. I beloppet beaktas den i 42 § avsedda mervärdesskatten för universitet och privata utbildningsanordnare.

Det belopp för övergångsarrangemanget som fastställs för utbildningsanordnare förändras stegvis så att minskningen 2015 är högst 3 procent, 2016 högst 6 procent, 2017 högst 9 procent, 2018 högst 12 procent och 2019 högst 15 procent av 2014 års nivå.

Finansministeriet erlägger de betalningar som följer av övergångsarrangemanget i samband med hemkommunsersättningarna.

Helsingfors den 22 augusti 2014

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*